

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fbi'a acet'a va esi de doue ori pe luna, pone la regulare; era de a-ici in colo o data pe septemana, cu si pone acilea: Marti ser'a. — Penummeratiunile se priimescu in tote dilele.

Pretinlu pentru Ostrungur'a: pre anu 6 fl. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. pre unu trilmniu 1 fl. 50 cr. era pentru strainetate: pre anu 8 fl. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fl. pre unu trilmniu 2 fl. in v. a.

Tote stodiensiele si banii de penumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea durnalului:

Aradu, strat'a Teleki, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. tacee timbrale.

Unu exemplariu costa 15 cr. si se pote capeta in librari'a lui M. Klein jun d'in Aradu.

Presidentulu demisionatu.

— Tragi-comedia in unu actu si in versuri. —

Personele:

Dr. Cum-asiã (?), presidentu.

Vai-la-noi, vice presidentu.

Muiatu in chisalitã,

Borzosiu la pene,

Boeriu-iésca,

Stirbu-ulescu,

Gavru u(r)su,

Juncanu, membru eschisu.

Maxima-simia,

Franga-langa,

Punte peste munte,

poporu.

membrii cu cõda.

membrii fora cõda,

Actulu se petrece in Sibiu, in sal'a semin.

(Finea.)

Scen'a IV.

Dr. Cum asiã (?) si *Vai-la-noi*.

Vai-la-noi:

Vai! deca ai scii stapane,
Ce ne-ascẽpta si ce vine:
Mai toti membrii s'au decisu,
Ca pre Juncanu celu eshisu
Sã-lu aduca in apoi
Oh amaru, ce blamu pe noi!

Dr. Cum-asiã (?):

Ei! dar ce e de facutu,
Cã-ci ecẽst'a-e de temutu.
Cum vomu potẽ evitã
Curs'a pusa 'n calea mea?
Cã-ci eu me temu astadi tare,
C'oru avẽ partida mare.
Si Juncanu de-e repriimitu:
Eu atuncia-su ca trantitu.

Vai la noi:

Dera sciti cum ar fi bine?
Sã lasati numai pe mine:
Cã-ci io-oiu propune asfã:
Ca sã 'ncepi prelegerea
D'in acea economia
Politica —

Dr. Cum-asiã (?):

— Da, fia!

Vai-la-noi:

Si atunci n'oru avẽ rendu,
Sã mai vina la cuventu,
Pre Juncanu sã-lu repriimim;
Si ẽta ne mantuim.

Dr. Cum-asiã (?):

Ide'a e de minune; —
Dẽr de nu se voru supune?
Cã-ci de punu man'a pe peptu,
Ei ar fi sã aiba dreptu. . . .

Vai-la-noi:

Nu desperãmu, vom probã;
Ddieu ne-a ajutã
Si d'in ast'a a scapã.

Scen'a a V.

Totu acei'a, si *Maxima-simia*, *Punte peste munte*, *Franga-langa* si *Borzosiu la pene*.

Maxima-simia:

Domniloru! toti sciti pre bine,
Dõr mai bine decãtu mine,
Cã Juncanu a fostu eschisu,
Ca Adam d'in paradisu;
Dẽr, domniloru, eu vi spunu,

C'ati facutu unu faptu nebunu,
Unu lucru necugetatu;
Deci trebue reparatu.
Pre Juncanu de-lu rechiamamu:
Conscienti'a ni 'mpacamu. —

Vai-la-noi:

Domniloru! vi dau unu sfatu
Fôrte bunu pentru urmatu:
Sà lasamu asta cestiune,
Cà ne duce 'n peritiune;
Dér mai multu vomu profitá,
Déca toti vomu auscultá:
Presidentulu sà ni tia,
Prelectiuni d'economia.

Punte peste munte:

Eu d'in contra vi propunu,
Cà ar fi lucru mai bunu,
Sà desbatemu si lincramu,
Chiar acum, déca potemu,
Pre Juncanu sà-lu repriimim;
Càci cu ast'a-i detorim.
N'a comisu nici unu pecatu,
Sà nu fia neiertatu.
*Cà-ci n'a facutu pe placere
Domnului de la putere?
Elu sà fia pedepsitu
Ca si celu ce-a omoritu.*

Dieu, pedéps'a e cam mare
Si 'n statute basa n'are.

Borzosiu la pene:

Pone candu vomu suferi,
Asti'a domni a ne gozi.
Domnule! ca presidentu,
Nu li mai dá loru cuventu.

Franga-langa:

Domnulu Borzosiu ce gandesce,
Candu de astea ni vorbesce?
Dér findu cam auscultatu,
Pon' cu totii ati gatatu,
Déca veti avè placerea?
Voiu sà-mi dau si eu parerea:
— Juncanulu nu a comisu
Unu pecatu de-a-fi eschisu,
Si — de-e verb'a de gresitu —
Neci presidulu nu-e scutitu.
Haidati dér sà-i impacamu,
Pre Juncanu sà-lu rechiamamu,
Si cu ast'a amu scapatu
De faptulu necugetatu. . .

Dr. Cum-asià (?):

Domniloru! findu-cà vreati
Pre Juncanu sà-lu rechiamati,
Si findu-cà v'am promis, u,
Candu Juncanu a fostu eschisu,
Cà de vreti, a-lu rechiamá:
Eu demisi'a mi-oiu dá;
Deci ve rogu, ca s'o primiti,
Si la multi ani sà trairi!
Si apoi demisiunea mea
Nu se pôte revocá.
Vi multiumescu totu-odata
Pentru increderea data, —

Si acum me recomendu
De susu pone la pamentu.

(Esu toti.)

Scen'a a VI.

**Gavra-u(r)su, Vai-la-noi, Stirbu-ulescu,
Borzosiu la pene si Muiatu in chisalitia.**

Vai-la-noi:

Acum ce e de facutu?
Pre presidentu l'amu perdutu.
Vedi asti'a ni-au datu de capu
Si 'n pele nu mai incapu.
Ei nu seiu cà nu-e usioru,
Candu te puni c'unu profesor; u,
Te pôte neferici,
Si 'n secunda-a te tranti.

Gavra u(r)su:

A! d'a-poi dór voi nu seiti,
Cà-su toti ómeni iscusiti,
Si chiar de s'ar incercá,
In secunda a-i bagá:
Me crede cà, dupe mine,
Si-da cinstea pe rusine.

Stirbu-ulescu:

Haidati noi sà incercamu,
Si érasí sà-lu rechiamamu!

Borzosiu la pene:

Bine! haidati l'omu rugá,
Si credu cà n'a refusá.

Muiatu in chiselitia:

Bravo! haid' sà li-aretamu
Acelor'a cin' suntemu.
Cà de si la inceputu
Noi cu ei am consentitu,
Dér *parol'a-e unu cuventu;*
Datí mantéu'a dupa ventu! . . .

Scen'a a VII.

Totu acei'a si **Dr. Cum-asià (?):**

Vai-la-noi:

Noi toti te rogamu cu bine,
Sà nu ne dai de rusine:
Presidulu sà-lu repriimesci,
Ca pre noi sà ne scutesci.

Dr. Cum-asià (?):

Nu se pôte, seiti pré bine,
Sà-mi dau cinstea pe rusine;
Eu cuventulu mi l'am datu
Candu de-a-colo am plecatu,
Ca sà nu-mi mai facu necasu,
Sà fiu altor'a de hazu.

Toti:

Te rogamu pe Dumnedieu,
Ca sà nu ne lasí la reu,
Sà nu fimu totu de ocara
La partid'a cea contrara.

Dr. Cum-asià (?):

Bine bin', m'oiu socoti,
Si pôte cà voiu veni.

Scen'a a VIII.

Dr. Cum-asiá (?):

Dieu lucrulu e cam ciudata
 Si e fórte incurcatu;
 Pe ce cale sà pornescu?
 La tienta sà nimerescu.
 Déc' así priimí: ar fi bine; —
 Da-mi dau cinstea pe rusine;
 Sà nu priimescu: totu asfa, —
 Cà-ci e 'n blamu persón'a mea.
 Déra totusi voiu priimí,
 Cà nu lumea tóta-a scí,
 Cà nu sum omu de parola,
 Si am minte cam usióra. . . .
 De contrari mi-a fi rusine;
 Dér va trece preste mine.
 Si ca mani voru fi uitatu,
Cà eu insumi m'am blamatu.....
 Èr acei bieti nàtârài,
 Cari sunt aderentii mei,
 Intru multi ani sà traiésca,
„Còdele“, *) sà le 'multiésca. . . .

Cortin'a cade.

Gur'a intieptului.

Natur'a e impartita in 3. regnuri mari: regnulu animale, regnulu vegetale, si regnulu minerale.

Omulu face parte d'in primul regnu, elu e in consecintia unu animale. Si cu tóte astea, unu cunoscutu alu meu, cu o inalta positia in societate s'a superatu candu i-am dísu: „Buna diu'a, dobitocule!“
 Curiosu! . . .

Románii tieneau fórte multu la stramosii loru: nu numai ii stimau, ci ii adorau chiaru.

Stramosii lui Cesaru se urcau pone la Venus. die-iti'a frumusetii. Dér mai susu de diei nu cantau stramosi, pentru-cà nu sciau pe unde sà-i caute.

Noi amu mersu mai departe in privinti'a acést'a: Darwin ni-a descoperitu pre cei mai vechi stramosi, pe momitie.

Ca descendinti ai romaniloru, o consideratía sublima ce portau ei deiloru, s'a transmisu si nóa, cà-ci:

„Tu, ce esci o fee

Din'a mea d'in raiu.“ scl.

Dicemu unei femei, candu voimu a-i spune, cà e mai pre susu de totu ce-e omenescu. Tienendu inse in sèma progresulu ce am facutu, in privinti'a acést'a, ar trebui sà dicemu, si cu dreptu cuventu:

„Tu ce esci momitia,

Maimuti'a mea d'in crangu,“ scl.

Si a-poi nu vedemu adi maimutie de cea mai perfecta specia pr'ntre femei?

Nu se gasesce de càtu o singura scòla mare pentru tacere: mórtea; nu se gasesce de càtu o singura scòla mare pentru elocintia: facerea de detorii; nu se gasesce de càtu o singura scòla mare pentru abnegatiune: platirea detoriloru.

de la litere.

Red.

Ori-ce durere a omului se curéza in 3. moduri: alopaticu, hidropaticu si homeopaticu; alopaticu pr'in — societate, hidropaticu pr'in — lacrimi, homeopaticu pr'in — singuretate.

Singuretatea e homeopati'a spiritului si a animei.

Solonu dîcea: „Nu trebuie sà laudàmú pre nimene d'in caus'a averei sele.“

Solonu — respunde „Romani'a libera“ — va permite sà rida nitielu diuaristii de domni'a-lui.

Devis'a diuaristiloru este: „Lauda pre ori-cine pentru averea sa!“ Nu tocmai asìe multu pentru cà e avutu, ci pentru ca sà se faca ei avuti

Magazinulu lui „Gur'a-Satului.“

Aflàmú in diurnalulu „Romani'a libera“ unu anuciú publicatu dejá mai de multe ori, d'in cuventu in cuventu totu in testulu urmatoriu:

„Perfection.“

Madam S. A. Allen's

Stimate Restorate Poriloru.

Aduce tot déuna in plina joneta si le dea vie, crescere si fromosete. Infloenti'a ridicale siguru si Tot o-data departe pori alte. Acestà nu este boé decat unu Remed natural.

Ade verate qualita
 Este in hirtu rossa

Primul Magazin si Fabrica se afla la 114. & 116., Southampton Row, London, England.

Este de vândiare la tôte Confectiarier si Parfumeri si la Archimici Englese.

Vendiarea en gros la dnii Appel & Cuie, en detail la principalele magazinuri.

— Este óre acestu anuciú publicatu in limb'a cea frumósa d'in Romani'a, ori e in cea passerésca?! Mai curiosu inse este, ca noi, cei din Ungari'a, sà dascalimu pre cei d'in Romani'a pentru nescari grésiefi limbistice!

— A-poi de, sà ni facemu si noi o-data hazu; destule! amu inghititu! (S.)

Tand'a si Manda.

T. Scii ce va sà dica „Scòla comuuale“ in tíer'a nóstru?

M. Ce?

T. A invetiá pre romani, ca sà se róge in limb'a magiara . . .

M. Nu se póte atà'a pístia de la guvernatori.

T. A-poi deca nu credi, du-te, să vezi la Rodn'a, in Transilvani'a. — Ce asi mai ride, să intorni si tu de a-colo a casa cu „Mi atyánk“ in gura

Trénc'a si Flénc'a

T. Óre ce mai vreu stapanii unguri cu acea scatura, cã s'au pusu a invetiã fetele nãstre, in fiascare Domineca, ca sã se rãge lui Ddiu, in limb'a unã rãscã?

F. Ca fetierii de unguri sã le pãta luã de socii, si asã cu incetulu cu incetulu sã ne desnationalizeze pr'in casatorii.

T. Au gãst'o. Ei de l-ar dá Ddiu acestu gandu, ca sã amble in petite cu drõi'a, cã a-poi sã vãda lumea, cum ar capitulã ei cu penele ei de cocosu, cu sínorele si cu pintenii lor cu totu d'inaintea *neveste-loru romane!* Au mai patitu-o si alti viteji! (§.)

Diferitu modu de propunere.

In satutiulu losastelu:

Scolariulu celu micu alu dascalului celui micu asie incede cantarea apostolului in baserica:

„Cetirea epistotei a santului apostolu Paulu cãtrã efeseni.“

Latinisatu, ce-e dreptu, dér incai pe intielesu.

In orasiulu Aradu:

Èra scolariulu celu mare alu dascaliloru celoru mari dela institutulu pedagogicu-teologicu celu mare asie mi ti-lu canta:

„Cãtrã efeseni a cartii santului apostolu Pavelu cetire.“

Va sã dica neci latinisatu, neci vulgariu, dér neci pe intielesu; ci èca unu hodoroscutrosu. Ce va fi caus'a: ori cã dascaliloru celoru mari pucinu li pasa de inaintarea limbei, ori cã sunt ómeni, cu chici? Siguru. un'a d'in dóue. Avisu sinodului eparchiotu!

Gur'a orasiului.

(§.) In cafanari'a rimlenésea V, d'in A., dílele trecute, s'a arangiatu o panorama nationalnicésca cu tablouri vii, in cari figurile cele mari de omu se representara pitici, standu in atacu unulu contr'a altui'a cu tréscuri si bombesce d'al'de lui Bot'a si impresorati de focu *benga-licu*, adica, dupa ce cuventulu *benga* in limb'a tiganésca insémna „dracu“, potemu dice, cã persónele se vedeau in *furia dracésca*. D'in publiculu asistentu unii compatimiau micusforarea persóneloru d'in jocu, era altii, la prive-liscea lor, more patrio, chefu si-faceau.

Déra la urm'a urmeloru panoram'a s'a deschisu spre a prevesti sosirea tãrgului de tíera in A., si o scimu bine, cã *tãrgu fore tiganã* nu se pãte chibzui.

(§.) In Dominec'a penultima avui *rãr'a* norocire, sã vedu unu pastoru sufletescu, dísu „pop'a intieligentiei (!),“ suindu scar'a catedrei d'in baserica d'in Aradu. Si la acésta estraordinaria vedenia involuntariu mi-veni sã facu cruce, dreptu multumire, cã musicatur'a mea in unulu d'in numerile acestui organu totu avú ce-va resultatu.

Ba inca frumosu resultatu. Cã-ci poftimu, buhele, cari de ani intregi, locu de prihana avusera in aceeași catedra, la reversarea lumineloru candide a le acelu popa „alu intielegintiei,“ ca draculu de temãia, fugira d'in catedra sã-si cerce, betele de ele, altu locu intunecosu; dér sormanele inca nu isbutira asta data sã iésa d'in baserica, cã-ci, in cursulu lor orbisíu, se acatiara cete tóte in mregea cea désa a paianginiloru de pe plafonulu basericeii.. Grigiti acum preoti, ca sã nu-si reiee buhele refugiulu lor éra-si in catedra!

De pe la cas'a satului.

Dlui *Ioane Covaciu* in C. m. — findu-cã am mai dispusa de nri de la inceputulu anului curinte, ti-am satisfacutu cererea, si pr'in urmare abonamentulu DTale l'am iuregistratu pe semestrulu I. Ti dorescu, ca d'in titulatura cãtu mai curendu sã dispara „asp. de,“ avendu atunci si eu mai pucinu lucru cu scrierea adresei.

Autoriulu de la „Presidentulu demisionatu.“ ti gratulezu! si te rogu a continuã cu de aceste. De discretiune poti fi siguru. Chiaru d'in ast'a cauza nu ti-am tramisu nrulu 3.; dér acum ti l'am inaintatu la adres'a indicata. Astufeliu voiu urmã si cu nrulu 4.

Dlui *Dionisiu Popoviciu* in A. m. — A-poi da, cu 50. er. ai tramisu mai multa, ceea ce ti se va sci in costulu abonamentulu pe trilu-niulu alu 2-le, séu in cãtu asta dispositia nu te-ar multumi, prisosulu ti-lu voiu inapoiã. La dorintia, ti am speduitu acum si nrulu 1.

PUBLICATIUNI TACSABILI.

2.

6-3.

Negutiatori'a

la

„mãfi'a nãgra“

ca llocu

FRANCISCU si EDUARDU TONES

d'in Aradu, in piat'a principale,

si-recomenda stabilementulu ei bine aprovisionatu cu d' al'de **droguele, bacani, specerii, articuli de coloratu, farine de vapóre, sementie** pentru economii si **gradine, papire** si feliu de feliu de alte **requisite de scrisu** si cu **ape minerali totu de-a-un'a prospete.**

Tóte aceste cu pretiurile cele mai eftine.

Comandele d'in provincii le efectuéza la momentu pr'in posta, punendu in contu dupa fia-care statiune numai portulu de cruceri 33. la o greutate de 5 chilo.

Proprietariu, editoriu si redactoru respundietoriu: **Mircea V. Stanescu.**

Cu tipariulu lui Stefanu Gyulai in Aradu.

Spec. D. Franciscu Popu Longinu